

Periode 1 januari - 30 september

Periode 1 januari - 30 september

Najaarsnota 2024 Purmerend

2 Samenvatting en financieel resultaat

Samenvatting

In onderstaande tabel staan alle bijstellingen ten opzichte van de Programmabegroting 2024. In de hoofdstukken die hierop volgen wordt verder ingegaan op wat dit betekent voor de programma's en de financiële overzichten.

Tabel bijstellingen 2024 ten opzichte van de primitieve begroting 2024

	Primitieve begroting	Mutaties Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 3)	Mutaties Najaarsnota	Bijgestelde begroting 2024 (wijziging 1 t/m 5)
De programma's:					
PGR01 Publieksdiensten	4.006	428	4.434	-95	4.339
PGR02 Samenleving:	133.512	9.592	143.104	-985	142.118
PGR03 Wonen	866	6	872	-11	861
PGR04 Milieu:	-1.471	4.136	2.664	-2.528	136
PGR05 Bereikbaarheid	1.714	820	2.535	-747	1.788
PGR06 Beheer openbare ruimte	25.496	2.795	28.291	-599	27.692
PGR07 Ruimtelijke ordening	4.510	1.125	5.634	72	5.706
PGR08 Veiligheid	11.976	12	11.988	22	12.010
PRG09 Economie	1.543	1.545	3.087	132	3.219
PGR10 Bestuur & concern	5.336	30	5.366	154	5.520
Subtotaal programma's	187.488	20.488	207.976	-4.586	203.390
Financiële overzichten:					
Algemene dekkingsmiddelen	-222.411	-6.696	-229.108	-7.865	-236.973
Overhead, Vpb en onvoorzien	29.902	1.344	31.247	2.041	33.288
Subtotaal financiële overzichten	-192.509	-5.352	-197.861	-5.824	-203.685
Resultaatbestemming en reservemutaties:					
Bestemmingsreserves	38	-5.038	-5.000	4.747	-253
Algemene reserve	3.373	-8.546	-5.173	-1.183	-6.356
Subtotaal reserves	3.411	-13.585	-10.173	3.565	-6.609
Totaal financieel resultaat Najaarsnota 2024	-1.610	1.552	-59	-6.845	-6.904
	Voordelig	Nadelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig

Zoals in de aanbestedingsbrief is gemeld, is het beeld over 2024 als geheel positief. De belangrijkste oorzaken worden hieronder op hoofdlijnen toegelicht.

- De mei- en septembercirculaire pakt incidenteel € 6,2 miljoen voordelig uit voor de gemeente in 2024. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door ruimte onder het BCF-plafond, een vrijval van de reservering herijking onderzoek gemeentefonds en een wijziging in de systematiek door taakmutaties, decentralisatie- en integratie uitkeringen niet over te hevelen naar de beleidsvelden.
- De investeringen zijn geherfaseerd op actuele plannen en de financieringsbehoefte is opnieuw bepaald en laten een gezamenlijk voordeel zien van bijna € 2 miljoen. We hebben aan de hand van de jaarrekening 2023 het investeringsschema voor 2024 geactualiseerd. Door het verschuiven van de investeringen en een lager investeringsvolume per jaar ontstaat er een financieringsvoordeel

op de leningenportefeuille voor de jaren tot en met 2026. Voor de jaren daarna geldt dat met het huidige investeringsprogramma investeren flink duurder wordt.

- Het doorschuiven van werkzaamheden inclusief budgetten van 2024 naar 2025 bedraagt bijna € 3,8 miljoen in 2024. Dit zijn vooral overhevelingen van de middelen naar 2025 voor de omgevingsvisie, verkeersveiligheid en mobiliteit, uitvoering proeftuin aardgasvrij en de niet besteedbare gelden voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE).
- Binnen maatschappelijke ondersteuning zien we een drietal positieve ontwikkelingen van € 2,3 miljoen: lagere bijdrage participatiebedrijf Werkom, een vrijval op de energietoeslag en een actualisatie van de uitkeringen en BUIG budget. Bij de participatiewet is er enerzijds sprake van een hogere rijksbijdrage (BUIG) door meer loonkostensubsidiebudget en anderzijds sprake van hogere uitkeringen door een stijging van het minimumloon en meer statushouders.
- Bij jeugd zien we dat de dalende trend van het gemiddeld aantal jeugdigen in zorg van de afgelopen jaren in 2024 lijkt te stagneren. Daarnaast neemt de trajectduur nog steeds toe wat langere trajecten tot gevolg heeft. Ook zijn de problemen complexer waardoor er intensievere en duurdere zorg nodig is en is er sprake van langere wachtlijsten. Dit beeld is en blijft zorgelijk. De hogere kosten op jeugd (inclusief het weghalen van de taakstelling) in 2024 van € 3,4 miljoen hebben een structureel karakter.
- Binnen beschermd wonen is er sprake van een vrijval van € 1,8 miljoen. Gebleken is dat door een hogere Wlz ggd doorstroom en een wijziging in de doelgroepen beschermd wonen dit verandert. Hierdoor blijft op de subsidie Leviaan een bedrag over en is het budget van de woonplek niet ingevuld. Voorgesteld wordt een bedrag van € 0,5 miljoen vanuit het voordeel beschermd wonen te storten in de hernoemde reserve wonen.
- Het planmatig en dagelijks onderhoud zijn geactualiseerd. De jaarlijkse herrekening van het planmatig onderhoud kon binnen de bestaande budgettaire ruimte worden opgevangen. Door prijsstijgingen valt het dagelijks onderhoud duurder uit (€ 0,17 miljoen). Daarnaast is gebleken dat door inventarisatie en inspectie voor een aantal gemeentelijke gebouwen correctief onderhoud moest plaatsvinden aan installaties en daken (€ 0,99 miljoen).

Financieel resultaat

Onderstaande tabel geeft aan uit welke onderdelen het financieel resultaat over 2024 is samengesteld. Een nadere toelichting op deze (en alle overige) bijstellingen is te vinden in hoofdstuk 3 bij de financiële afwijkingen per programma en beleidsvelden.

Na de voorgestelde bijstellingen uit deze Najaarsnota 2024 (afgerond € 6,8 miljoen voordelig) is de prognose van het rekeningsaldo voor 2024 afgerond € 6,9 miljoen voordelig.

Tabel voorgestelde bijstellingen Najaarsnota 2024 via begrotingssaldo

Onderwerpen	Programma	Voordeel	Nadeel
Toekomstbestendigheid bibliotheek Waterland	02. Samenleving/K&C		500
Vrijval SPUK stimulering sport	02. Samenleving/S&R	-146	
Bijstelling incidenteel wijkbudget Wheermolen	02. Samenleving/WM	-160	
Actualisatie jeugdbudget	02. Samenleving/Jeugd		3.387
Extra kosten sloop Da Vinci college	02. Samenleving/OW		339
Vrijval middelen beschermd wonen (dotatie reserve tijdelijke wonen)	02. Samenleving/M&O	-500	
Beschermd wonen teruggave subsidie Leviaan	02. Samenleving/M&O	-1.300	
Begroting 2025 Participatiebedrijf Werkom (besluit 1598276)	02. Samenleving/W&I	-595	
Vrijval budget Energietoeslag	02. Samenleving/W&I	-759	
Actualisatie gebundelde uitkering (BUIG-budget)	02. Samenleving/W&I	-990	
Hogere opbrengsten gronddepot	06. Beheer openbare ruimte	-115	
Onderhoud groen (indexering en areaaluitbreiding)	06. Beheer openbare ruimte		500
Omzettingsbeleid woningen	07. Ruimtelijke ordening	-130	
Actualisatie budgetten Vastgoed (dagelijks/planmatig onderhoud en materiele budgetten)	07. Ruimtelijke ordening		997
Grondverkoop en verkoop restgroen	07. Ruimtelijke ordening	-180	
Begroting 2025 Waterlandsarchief (besluit 1598804)	10. Bestuur en concern		109
Uitwerking mei- en septembercirculaire 2024 (raadsbrieven 1599104/1602661)	Algemene dekkingsmiddelen	-6.197	
Vrijval stelpost vastgoed planmatig en dagelijks onderhoud	Algemene dekkingsmiddelen		400
Actualisatie eigen financieringsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	-1.928	
Actualisatie deelnemingen	Algemene dekkingsmiddelen	-153	
Vrijval kapitaallasten 2023-2024	Algemene dekkingsmiddelen	-127	
Capaciteit ICT (Microsoft 365, uitrol nieuwe devices en Nis2-wetgeving)	Overhead		100
Diverse afwijkingen kleiner dan € 100.000	Diverse programma's		102
Totaal voorgestelde bijstellingen Najaarsnota 2024		-13.278	6.432
Saldo voorgestelde bijstellingen Najaarsnota 2024 (tem 5e wijziging)		Saldo voordelig	-6.845

Tabel opbouw prognose rekeningssaldo 2024

Bedragen x € 1.000	Bedrag	V/N
Stand primitieve begroting 2024 (besluit 1588250)	-1.610	Voordelig
1e wijziging primitieve begroting 2024 (besluit 1588250)	1.257	Nadelig
2e wijziging primitieve begroting 2024 (Najaarsnota 2023 besluit 1589249)	-195	Voordelig
3e wijziging primitieve begroting 2024 (Voorjaarsnota 2024 besluit 1596700)	490	Nadelig
4e wijziging primitieve begroting 2024 (ankopen Waterlandplein 38 en Rijperhof 7,8,9 en 9A/E, besluit 1597557)	-	Neutraal
Stand Voorjaarsnota 2024	-59	Voordelig
5e wijziging bijstellingen Najaarsnota 2024 (raadsvoorstel 1603217)	-6.845	Voordelig
Prognose rekeningssaldo 2024	-6.904	Voordelig

Vanuit de financiële rechtmatigheid zijn er ook een aantal financieel-technische begrotingswijzigingen doorgevoerd die formeel door de raad moeten worden bekrachtigd, maar die geen gevolgen hebben voor het begrotingssaldo of de vastgestelde beleidsprestaties. Een

voorbeeld is de toerekening van salarislasten aan de programma's/beleidsvelden of actualiseren van investeringskredieten ten laste van stelposten voor investeringen.

Overige begrotingsaspecten Najaarsnota

Kosten inhuur derden

De kosten van inhuur bedragen tot en met september 2024 € 13,5 miljoen. Daarnaast zijn er tot en met september (voor heel 2024) voor een bedrag van ruim € 6,1 miljoen verplichtingen aangegaan. Totaal € 19,6 miljoen. Dit bedrag kan nog hoger uitvallen als er in het laatste kwartaal nog nieuwe verplichtingen worden aangegaan

Investeringschema 2024

In de financiële verordening (artikel 5, lid 3) staat dat afwijkingen vanaf 5%, met een minimum van € 10.000, op investeringskredieten tot € 2 miljoen moeten worden toegelicht. Bij overschrijdingen op investeringskredieten vanaf € 2 miljoen geldt dat afwijkingen groter dan € 100.000 worden toegelicht. Daarnaast moet een aanvullende kredietaanvraag aan de raad ter goedkeuring worden voorgelegd. Hieronder vindt u de kredieten terug die worden overschreden en/of onvermijdelijk zijn in de bedrijfsvoering en waar instemming op wordt gevraagd:

- Prijsverhoging aanschaf ICT firewall en netwerk € 79.312.
- De aanbesteding voor de uitbreiding Kindcentrum Willem Eggert (J.v. Egmondstraat 14) valt duurder uit met € 315.040.
- Prijsverlaging aanleg onder-en bovenlaag kunstgras korfbalveld BEP Flevostraat 50 door hergebruik (€ 73.056) en een prijsverhoging door een deel van het kunstgras jeugdveld Flying Petrels sportcomplex De Dop extra te voorzien van kunstgras (€ 4.515).
- Ophoging krediet tijdelijke sporthal de Koog (van IJsendijkstraat 140) voor kostprijsverhogende btw met € 399.000.
- Voor klimaatadaptieve maatregelen op het stadshuisplein heeft Purmerend een provinciale- en rijkssubsidie ontvangen van € 291.750. Deze subsidies worden als vermindering op het krediet parkeergarage stadhuis (terrein) geboekt met daar tegenover een hogere last.
- Omzetting kredieten binnen de tractiemiddelen voor € 265.948 (neutraal).
- Ophoging van het eerder verstrekte uitvoeringskrediet voor o.a. sloop en herinrichting naar tijdelijk parkeerterrein (raadsbesluit 1592328) met € 122.500, dit ten behoeve van het uitvoeren van de benodigde bodemsanering.

We zien de jaarlijks terugkerende afwijking tussen de geraamde investeringsbedragen en de daadwerkelijke realisatie. Analyse leert dat dit verklaard wordt door diverse (externe) factoren. Zoals beschikbaarheid van aannemers, beschikbaarheid van materieel, inspraak op bestemmingsplannen en capaciteit. Het investeringsvolume voor 2024 is teruggebracht van € 167 miljoen naar € 86 miljoen (ter indicatie: in 2023 waren de werkelijke uitgaven op kredieten € 44 miljoen). Ook voor de komende jaren is het volume hoger dan de gemeente regulier uitgeeft, met een geplande € 118 miljoen in 2025 en € 113 miljoen in 2026. Richting de Voorjaarsnota 2025 wordt geprobeerd het programma nog verder op realiteit van de uitgaven aan te passen.

Overhevelingen programmabudget en resterende bestedingen reserves

Voor de uitvoeringsplannen binnen Purmerend zien we dat een aantal activiteiten niet (geheel) is uitgevoerd in 2024. Dat komt mede door de vaak omvangrijke taken (zoals uitvoering van taken

in het kader van duurzaamheid), krapte op de arbeidsmarkt en de capaciteit van de organisatie in combinatie met het ambitieuze programma van een groeigemeente.

Naast de overheveling van reguliere exploitatiebudgetten geldt dit ook voor uitgaven die ten laste van de reserves zijn geraamd. Hiervoor wordt in het raadsbesluit expliciet instemming gevraagd om deze budgetten over te hevelen naar volgende begrotingsja(a)ren. Voorstellen voor budgetoverheveling zijn getoetst aan de volgende criteria:

- Beleidsinhoudelijke noodzaak.
- Inbedding in de werkplanning/jaarplan van het nieuwe ja(a)ren.
- Effect op de voortgang/uitvoering van de reguliere werkzaamheden/activiteiten.
- De overheveling heeft betrekking op incidentele budgetten.

In hoofdstuk 3 bij de programma's en in hoofdstuk 4 bij het onderdeel resultaatbestemming en reservemutaties worden de overhevelingen van budgetten nader toegelicht. De bedragen voor de budgetoverheveling zijn in de meeste gevallen nog een schatting. Bij het opmaken van de jaarrekening 2024 kunnen de werkelijke onderbestedingen (die leiden tot een budgetoverheveling) afwijken. De niet bestede middelen die niet zijn gereserveerd worden bij de jaarrekening toegevoegd aan de algemene reserve of aan bestemmingsreserves.

Structurele effecten 2025-2028 Najaarsnota 2024

In de inleiding is aangegeven dat het structurele financiële beeld, zoals dit in de Programmabegroting 2025 is opgenomen, niet wezenlijk is veranderd. Wel zijn er in de begrotingswijziging 2024 bij deze Najaarsnota bijstellingen meegenomen die een effect hebben op 2024 en verder. Deze zijn voor u toegelicht in de bijlage. De belangrijkste zijn:

- Doorschuiven incidenteel budget voor de kwaliteitstoets voor het over te dragen areaal. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK, € 0,2 miljoen).
- Extra structurele middelen vanuit de septembercirculaire 2024 gemeentefonds (2025 en 2026: € 0,4 miljoen).
- Hogere kapitaalslasten diverse kapitaalskredieten € 0,87 miljoen (ICT, Kindcentrum Willem Eggert, buitensport, sporthal de Koog en uitvoeringskrediet tijdelijk parkeerterrein).

Tabel financieel beeld begroting 2025-2028 na 1e wijziging primitieve begroting 2025

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Stand primitieve Begroting 2025 (raadsbesluit 1602003)	-1.709	-64	7.117	10.060
Najaarsrapportage: 1e wijziging op de primitieve begroting 2025	-452	-429	-109	-86
Stand begrotingssaldo na 1e wijziging op de primitieve begroting 2025	-2.161	-493	7.008	9.974
	Voordelig	Voordelig	Nadelig	Nadelig

Op bovenstaand begrotingssaldo moet een voorbehoud worden gemaakt voor een aantal structurele ontwikkelingen sinds de Najaarsnota 2024 (o.a. uitvoering jeugwet inclusief de taakstelling, herstelplan bibliotheek Waterland, indexering met areaaluitbreiding onderhoud groen en overdracht wegen van HHNK). Daardoor zal het saldo negatiever worden. Deze nieuwe ontwikkelingen kunnen nog niet goed genoeg worden ingeschat en leggen wij aan u voor bij de Voorjaarsnota 2025 tezamen met de toekomstscenario's.

3 De Programma's

